

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 Tarihli ve 54 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümleri ile 1136 Sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/3, 1/4)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D.

18/101-1/50/05057

5.8.1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname» bugünkü Resmî Gazete'de yayımlanmış ve Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca bir örneği ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

1136 SAYILI AVUKATLIK KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE BU KANUNA BAZI MADDELER EKLENMESİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME GEREKÇESİ

9 Kasım 1982 tarihinde yürürlüğe giren Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 135 inci maddesi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşlar hakkında bazı yeni düzenlemeler getirmiş olup, 1961 Anayasasına göre düzenlenmiş bulunan mevcut kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını meydana getiren kanunlarda değişiklik yapılması bu nedenle zorunlu görülmüştür. İşin ivediliği gözönünde bulundurularak, Bakanlığımız, tüm kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına vücut veren kanunlarda Anayasanın 135 inci maddesinin amir hükümleri doğrultusunda kanun hükmünde kararnamelerle değişiklik yapılmasını sağlamak üzere «Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Hakkında Yetki Kanunu» Tasarısını hazırlamış olup bu tasarı 28 Aralık 1982 gün ve 2767 sayılı Kanun olarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Yukarıda sözü edilen Yetki Kanununa göre Bakanlar Kurulu Anayasanın 135 inci maddesinde belirtilen ilkeler doğrultusunda kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kuruluşlarını düzenleyen kanunlarda bu kuruluşların faaliyetlerine, organlarının seçim usullerine, mahkeme kararı ile görevlerine son verilmesine, kanunî zorunluluk hallerinde geçici olarak görevden uzaklaştırılmalarına, bu kuruluşlara üye olma koşulları ile idarî ve malî denetimlerine ilişkin değişiklikleri kanun hükmünde kararnamelerle yürürlüğe koymaya yetkili kılınmıştır.

19 Mart 1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ile kurulmuş bulunan barolar ve baroların üst kuruluşu bulunan Türkiye Barolar Birliğinin yukarıda belirtilen hususlarda Anayasanın 135 inci maddesindeki ilkelere uyum sağlamaları bakımından bu kanun hükmünde kararnameyle anılan kanunun bazı maddeleri değiştirilmiş ve kanuna Ek Maddelerle bir geçici madde eklenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

1. Avukatlık Kanununun 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası, baroların kanunda belirtilenler dışında herhangi bir işle ve siyasetle uğraşamayacaklarını hükme bağlamış ise de, Anayasanın 135 inci maddesi karşısında bu yasaklama yeterli görülmediğinden fıkra Anayasaya uygun olarak değiştirilmektedir. Bu fıkradaki değişiklikler. Ayrıca Anayasanın 69 uncu maddesinin ikincilikinci fıkrası ve 34 üncü maddesinin son fıkrası hükümleri göz önünde bulundurulur ve «Siyasetle uğraşmama kavramına açıklık getirilerek düzenlenmiştir. Maddenin birinci fıkrası da Anayasaya uygun olarak değiştirilmektedir.

2. Avukatlık Kanununun 77 nci maddesi, baro organlarının feshine yani görevlerine son verilmesine ilişkin hükümleri içermektedir. Madde, Anayasanın 135 inci maddesinin son fıkrasında yer alan geçici olarak görevden uzaklaştırma müessesesine yer vermek ve altıncı fıkrasında açık bir biçimde düzenlenmiş olan göreve son verme konusuna Anayasanın öngördüğü bir biçimde açıklık getirmek için yeniden düzenlenmiştir. Yeniden düzenlenen maddenin ilk dört fıkrası yürürlükteki fıkraların aynıdır. Maddenin beşinci fıkrası, Anayasanın 135 inci maddesinin altıncı fıkrasının açık ve seçik bir biçimde kanuna yansımından ibaret olup kanunda belirtilen yasaklamaya uymadığı (Avukatlık Kanunu Madde 76/2) Adalet Bakanlığınca tespit edilen baro organının görevine son verilmesine ve yerine yenisinin seçilmesine karar verilmesi konusunda baronun bulunduğu il Cumhuriyet savcılığına dava açma talimatı verilmesi ve açılacak davanın asliye hukuk mahkemesinde görülmesi öngörülmüştür.

Maddenin 6 ncı fıkrasıyla 7 nci fıkrası yürürlükteki kanun maddesinin 5 ve 6 ncı fıkralarının benzerleri olup, bazı hallerde baro yetkili organlarına kanunun zorunlu olarak yerine getirilmesini emrettiği işlemleri yapmadıkları görüldüğünden ayrıca, bu işlemleri bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen baro organlarının görevlerine son verilmesi konusunda dava açılması hükme bağlanmıştır.

Maddeye yeniden eklenen dokuzuncu fıkra, Anayasanın 135 inci maddesinin son fıkrasındaki hükmü yansıtmakta ve anılan hükümde yer alan işlemin ne suretle gerçekleştirileceği belirtilmektedir. Maddenin son fıkrası yürürlükteki metnin aynı olup seçimle gelmediği için baro genel kurullarının görevlerine son verilemeyeceği ve görevden uzaklaştırılmayacakları belirtilmiştir.

3. Bu maddeyle, Avukatlık Kanununun 87 nci maddesinin son fıkrası değiştirilmektedir. Yürürlükteki hüküm, seçim sonuçlarının da diğer genel kurul kararları gibi bir tutanakla tespit edilip Türkiye Barolar Birliğine gönderilmesini hükme bağlamış ise de, kanuna eklenen 3 üncü maddede görüleceği üzere seçim sonuçlarının tespiti sandık seçim kurulu ile seçim kurulu başkanı hâkime bırakılmış olduğundan, fıkra bu hükümle çelişkili olmaması için yeniden düzenlenmiştir.

4. Avukatlık Kanununun, baroların üst kuruluşu olan Türkiye Barolar Birliğinin organlarının görevlerine son verilmesini düzenleyen 111 inci maddesinde değişiklik yapılmasını öngören bu maddeyle yukarıda ayrıntılı olarak açıklanan 76 ncı maddenin ikinci fıkrasında ve 77 nci maddede yapılan değişikliklerle paralellik sağlanmıştır. Baro organlarına Anayasanın 135 inci maddesine uygun olarak getirilen hesaplamalar ve yaptırımlar Türkiye Barolar Birliği hakkında da aynen uygulanacaktır. Bunlara ilaveten, Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu seçimle oluşturulan bir organ olduğundan 77 nci maddenin son fıkrasına atıfta yer verilmemek suretiyle bu fıkranın bu organ hakkında uygulanabileceği hükme bağlanmıştır.

5. Tasarının 5 inci maddesi kanunun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrasında bir değişikliği öngörmektedir. Anayasanın 135 inci maddesine göre kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları organlarının gizli oyla seçilmeleri gerekmektedir. Bu gereğe uymak bakımından maddenin bu fıkrası değiştirilmiş bulunmaktadır.

6. Tasarının 6 ncı maddesi ile Avukatlık Kanununun 153 üncü maddesi değiştirilmekte ve maddeye yeni bir fıkra eklenmektedir. Kanunun 153 üncü maddesi, bazı durumlarda avukatların baro yönetim kurulunun

istemi üzerine disiplin kurulu kararı ile tedbir mahiyetinde işten yasaklanmalarını öngörmektedir, 154 üncü madde ise bu durumlardan vahim olarak telakki edilen ve tadat edilen suçlarda kovuşturma açılması, tutuklama müzekkeresi çıkarılması veya meslekten çıkarma cezası verilmesi hallerinde avukatın işten yasaklanmasını zorunlu kılmaktadır. Maddenin birinci fıkrasına, yasaklama kararının verilmesine neden olan cürümlere ayrıca Devletin şahsiyetine karşı işlenen cürümler de eklenmiş ve bu suretle Devlet Memurları Kanununun memurlar hakkındaki hükümleriyle paralellik sağlanmış bulunmaktadır. Esasen Kanunun 5 inci maddesinden çıkan anlama göre memur olamayan veya memur olma niteliğini kaybedenlerin avukatlığa kabul edilemeyecekleri hükme bağlanmış olduğundan, yapılan değişiklik bu hususu teyid etmekten ibarettir.

Avukatlık Kanununun onüç yılı bulan uygulamasından edinilen izlenimlere göre barolar, 154 üncü maddenin birinci fıkrasında sayılan durumların varlığına ve bu hususun bakanlıkça kendilerine ısrarla hatırlatılmasına rağmen işten yasaklama kararı vermekten kaçınmaktadırlar. Bu uygulama, kanunun amir bir hükmünün nazarı itibare alınmamış olmasından ötürü avukatlık mesleği camiasında ve kamuoyunda haklı tepkilere yol açmaktadır. Bu durumun telafisi için maddeye eklenen fıkrayla, işten yasaklama kararının verilmesi gerektiği halde verilmemesi durumunda bakanlığın bu kararı resen vermesi öngörülmüştür.

7. Tasarının 7 nci maddesi, kanuna 5 maddenin eklenmesini öngörmektedir.

Ek birinci madde, Anayasanın 135 inci maddesinin ikinci fıkrasıyla getirilen ve kamu kurum ve kuruluşlarında görevli avukatların baro levhasına yazılmalarını isteklerine bağlı kılan bir hükmü içermektedir. Avukatlık Kanunu, avukatlığa kabul, ruhsatname verilmesi ve baro levhasına yazılma işlemlerini birbiriyle bağlantılı olarak ve bir bütün halinde hükme bağlamış olduğundan baro levhasına yazılma zorunluğunu ortadan kaldıran hükümle doğabilecek boşluklar bu maddeyle ayrıca düzenlenmiştir. Buna göre Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlığa kabullerine kendilerine ruhsatname verilmesine, baro levhasına yazılmalarına karar verilmiş bulunan kamu sektöründeki avukatlardaki baro levhasına yazılma şartı artık aranmayacak ancak bunlar baro levhasına yazılı avukatlara verilen yetki ve hakları kullanabilecekler ve ödevleriyle yükümlü olacaklardır. İkinci fıkra, stajlarını bitirdiklerinde yukarıda belirtilen bir göreve atanacaklarını beyan eden kişilerin baro levhasına yazılmayarak kendilerine avukatlık ruhsatnamesi verilmesini ve avukatlığa kabul edilmelerini öngörmektedir. Ancak, avukatlığa kabul ve ruhsatname verilmesi işlemi kanunun diğer hükümlerinin öngördüğü hükümlere, yani bu konuda baro yönetim kurulunca bir karar verilmesine, kararın Adalet Bakanlığınca onaylanmasına, ruhsatnamenin Türkiye Barolar Birliğince düzenlenip baroca yemin yaptırıldıktan sonra verilmesine tabi olacaktır. Maddenin birinci fıkrasında sayılan görevlerde bulunmaları ya da bu görevlere atanacakları gerekçesiyle baro levhasına yazılma zorunluğundan varestede tutulan kişiler bu görevlerinden ayrıldıklarında avukatlık mesleğini serbest olarak icra etmek istedikleri takdirde baro levhasına yazılma zorunluğunda olacaklardır.

Bu maddeyle kanuna eklenen ikinci madde, serbest meslek olmakla beraber bir kamu hizmeti niteliğinde bulunan avukatlığın (Avukatlık Kanunu Md. 1) ve kamu kurumu niteliğinde bulunan baroların dış ilişkilerinde düzen ve güveni sağlamak ve gerektiğinde Devletin adalet politikasının sağlıklı bir biçimde dış ülkelere yansıtılmasına yardımcı olmak için gerekli önlemleri almak bakımından yurt dışına görevli olarak kuruluşlarını temsil etmek üzere giden avukatların Adalet Bakanlığına başvurmalarını öngörmektedir.

Ek 3 üncü madde, Anayasanın 135 inci maddesinin birinci fıkrasında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının organ seçimlerinin yargı gözetimi altında yapılmasını öngören hükmün gereği olarak hazırlanmış bulunmaktadır. Maddede yargı gözetimi ayrıntılı bir biçimde düzenlenmiştir. Bu suretle, barolardaki organ seçimlerinin bazı hallerde hâkimiyet kurmak isteyen bazı gruplarca kanun sınırları zorlanarak ve demokratik yöntemlerin uygulanmasını zorlaştırarak yapılmak istendiği konusundaki şikâyetler ve gözlemler nazarı itibare alınmıştır.

Ek 4 üncü madde Anayasanın 135 inci maddesindeki denetim konusunu düzenlemektedir. Barolarla Türkiye Barolar Birliği organlarıncaya verilen kararların bakanlığın onayına tabi olması, idarî vesayet gerektirdiği bir denetim yolu olmakla beraber Anayasanın bundan daha geniş bir denetimi kastetmiş olduğu âşikâr olduğundan ayrıca Adalet Bakanlığının barolarla Türkiye Barolar Birliğini yerinde denetleme yetkisine sahip olduğu hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Ek 5 inci madde, istemedikleri için baro levhasına yazılmayan kamu sektöründe görevli avukatların meslek kurallarına riayet etmemeleri halinde kanunda yazılı disiplin cezalarının uygulanacağını hükme bağlamış bu suretle, meslek kurallarına riayet edilmemesi halinde bu avukatların da ceza yaptırımlarına konu olmaları sağlanmıştır. Ayrıca Devlet memuru olmaları veya kamu sektöründe görevli bulunmaları sebebiyle statülerine göre tabi olacakları disiplin işlemlerinin saklı olduğu tabiidir.

8. Tasarıyla düzenlenen ve kamu sektöründe çalışan avukatların baro levhasına yazılmalarını ihtiyari kılan ek birinci madde hükmüne ters düşen ve bu kişilerin baro levhasına yazılmalarını zorunlu kılan Kanununun 12 nci maddesinin son fıkrasıyla seçimlerde tasnifin hâkimin seçtiği kurul tarafından yapılacağına ilişkin olarak Ek 3 üncü maddede getirilen esaslarla çelişen 90 ıncı maddenin 3 üncü fıkrası bu maddeyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici madde yukarıda açıklandığı üzere Kanuna eklenen 3 üncü madde, Anayasanın amir hükmüne uygun olarak barolarla Türkiye Barolar Birliği organlarının seçimlerinin hâkim denetimi altında yapılmasını öngörmüş ve bu konuda ayrıntılı hükümlere yer vermiştir. Barolar ile Türkiye Barolar Birliği organlarından halen görevde bulunanları yürürlükteki kanun hükümlerine göre seçilmiş olmalarına rağmen yeniden yürürlüğe konulan Anayasal ve yasal düzenlemeler karşısında bu seçimlerin yeni düzenlemeye göre yapılması yararlı ve gerekli görülmüştür. Esasen bu organların çoğunun seçim dönemleri geçmiş ise de seçimler 30 Kasım 1982 gün ve 2719 sayılı Kanunla ertelenmiş bulunmaktadır. Avukatlık mesleğine ilişkin kuruluşlarda bir yeknasaklık sağlamak amacıyla bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31 Ekim 1983 tarihine kadar yeniden seçim yapılarak bütün baro organları ile baroların seçtikleri Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu yenilenecektir. Avukatlık Kanununun yürürlükte bulunan hükümleri Baro Genel Kurul toplantılarının Aralık ayında yapılmasını ve seçimlerin de bu toplantılarda icrasını amir bulunmaktadır. Bu sebeple geçici maddenin ikinci fıkrası, bir kereye mahsus olmak üzere seçilecek organların görev sürelerinde bir kaç aylık fazlalığa yol açmakla beraber Kanunun diğer hükümleriyle uyum sağlamıştır.

Geçici maddede ayrıca, yapılacak seçimlerin milletvekili seçimi dönemine rastlaması halinde, 298 sayılı Yasanın kongre ve toplantıları yasaklayan hükümlerinin bu seçimler hakkında uygulanmaması esası getirilmiştir.

Tasarının 9 ve 10 uncu maddeleri yürürlük ve yürütme ile ilgilidir.

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-1/50/07083

16.9.1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 Tarihli ve 54 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümleri İle 1136 Sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname» bugünkü Resmî Gazete'de yayımlanmış ve bir örneği Anayasanın 91 inci maddesi uyarınca ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

AVUKATLIK KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE BU KANUNA BAZI MADDELER EKLENMESİ HAKKINDA 20.1.1983 TARİHLİ VE 54 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI HÜKÜMLERİ İLE 1136 SAYILI KANUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN GENEL VE MADDE GEREKÇELERİ

GENEL GEREKÇE

Kararnameyle, «Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 tarihli ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümleri İle 1136 sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile; organ seçimlerinde oy kullanılması, idarî ve malî denetim yapıma şekline açıklık getirilmesi, seçimlerin yapılacağı tarihin yeniden belirlenmesi ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 86 ncı maddesinde değişiklik yapılarak kongrelere katılma zorunluluğuna ilaveten oy kullanmanın da zorunlu kılınması konularında yeni düzenlemeler getirilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

1. — Tasarının 1 inci maddesiyle 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 86 ncı maddesi değiştirilmekte ve genel kurul toplantılarında oy kullanılması zorunlu hale getirilmektedir.

2. — Tasarının 2 nci maddesi, 20.1.1983 tarih ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesiyle kanuna eklenen Ek 3 üncü maddenin onbirinci fıkrasını değiştirmek suretiyle, oyların ilçe seçim kurulu mühürü ile mühürlenmiş kâğıtlara yazılmasını ve mühürlü zarflara konularak kullanılmasını öngörmektedir.

3. — Tasarının 3 üncü maddesi, kanuna, söz konusu Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesiyle eklenen Ek 4 üncü maddede değişiklik yapmak suretiyle idarî ve malî denetimin hem adalet müfettişleri ve hem de mahallî Cumhuriyet savcılıklarınca ayrı ayrı yapılacağını göstermektedir.

4. — Tasarının 4 üncü maddesi, organ seçimlerinin yapılacağı tarihi yeniden belirlemektedir.

5. — Tasarının 5 inci maddesi yürürlük, 6 ncı maddesi yürütme ile ilgilidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 Tarihli ve 54 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümleri ile 1136 Sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname

1136 sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 tarih ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı hükümleri ile 1136 sayılı Kanunun bir maddesinin değiştirilmesi; Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Hakkında 28 Aralık 1982 gün ve 2767 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak Bakanlar Kurulunca 6.9.1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 86 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 86. — Baro levhasında yazılı her avukat gerek olağan gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmak ve oy kullanmakla yükümlüdür. Haklı bir engelle dayanmış olmadıkça bu toplantılara gelmeyen veya oy kullanmayanlara Baro Başkanı tarafından 1 500 liradan 7 500 liraya kadar para cezası verilir.

64 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddeye göre verilen para cezaları hakkında da uygulanır.»

MADDE 2. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununa 20.1.1983 tarihli ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesiyle eklenen Ek 3 üncü maddenin onbirinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan avukat oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin baro veya resmî kuruluşça verilen belge ile isbat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulunun mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kâğıtlara yazılmak ve mühürlü zarflara konulmak suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki kâğıtlara yazılan veya mühürsüz zarflara konulan oylar geçersiz sayılır.»

MADDE 3. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununa 20.1.1983 tarihli ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesiyle eklenen ek 4 üncü Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Denetim

Ek Madde 4. — Adalet Bakanlığı, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve malî işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir. Bu idarî ve malî denetim, mahallî Cumhuriyet savcıları ve adalet müfettişlerince yapılır.»

MADDE 4. — 20.1.1983 tarihli ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Geçici Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Geçici Madde — Seçim dönemleri ve görev sürelerinin sona ermiş olup olmadığına bakılmaksızın, baroların organları ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunu oluşturacak delegelerin ve Türkiye Barolar Birliğinin organlarının seçimleri 1 Aralık 1983 tarihinden itibaren üç ay içerisinde tamamlanır.

Birinci fıkraya göre yapılan seçimler, baro organları ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna seçilen delegeler hakkında 1983 yılının, kanunda öngörülen ayında; Türkiye Barolar Birliğinin organları hakkında ise, 1984 yılı Mayıs ayında yapılmış sayılır ve kanunî süreleri buna göre hesaplanır.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 5. — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Kenan EVREN

Cumhurbaşkanı

Başbakan V.

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Başbakan Yardımcısı

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Devlet Bakanı

S. R. Pasin

Adalet Bakanı

K. Akdoğan

Millî Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı V.

H. Sağlam

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Maliye Bakanı

A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı V.

M. Turgut

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı

Prof. Dr. C. T. Sadıklar

Ulaştırma Bakanı

Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı V.

Prof. Dr. M. Aysan

Sanayi ve Tek. Bakanı

M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı

İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı

Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy. İş. ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/3, 1/4

Karar No. : 5

2.3.1984

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1136 sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 1136 sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi hakkında 20.1.1983 tarihli ve 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümleri ile 1136 sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair 79 sayılı Kanun Hükmünde Kararname birbirleriyle ilgili görüldüğünden, İhtüzüğün 36 ncı maddesi uyarınca birleştirilmek ve 54 sayılı Kararname esas alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı Temsilcileri, Barolar Birliği Başkanı, Ankara Barosu Başkanı ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinden bir temsilcinin de katıldığı toplantılarda, Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülmek üzere maddelere geçilmesi kabul edilmiş ve maddelere ilişkin kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır:

1. Tasarının başlığı 54 ve 79 sayılı kararnamelerin başlıkları birleştirilmek suretiyle düzenlenmiştir.
2. 54 sayılı Kararnamenin 1 inci maddesi 1 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.
3. 54 sayılı Kararnamenin 2 nci maddesinin 10 uncu fıkrası mahkemeye savunma alma mecburiyeti getirmek ve mahkeme kararını kesin olmaktan çıkarmak suretiyle yeniden düzenlenmiş ve madde bu değişikliklerle 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.
4. 79 sayılı Kararnamenin 1 inci maddesi, 3 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.
5. 54 sayılı Kararnamenin 3 üncü maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.
6. 54 sayılı Kararnamenin 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.
7. 54 sayılı Kararnamenin 5 inci maddesi 6 ncı madde olarak aynen benimsenmiştir.
8. 54 sayılı Kararnamenin 6 ncı maddesiyle değiştirilen 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154 üncü maddesinin 1 inci fıkrasındaki «Devletin şahsiyetine karşı» ibaresinden sonra «işlenmiş avukatlığa engel nitelikteki» ifadesi eklenmek, «son soruşturmanın açılması kararı verilir» ifadesi yerine «kamu davası açılan» deyimini konulmak ve işten yasaklama kararını «baro disiplin kuruluna» bırakmak suretiyle fıkra yeniden düzenlenmiştir.

Aynı maddenin 2 nci fıkrasında yapılan değişiklikte «meydana gelmesinden» kelimelerinden sonra «ve avukatın mahkemeye sevk edilmesinden» ibaresi eklenmiş, Disiplin kuruluna tanınan iki aylık süre, altı aya çıkarılmış ve fıkranın sonuna «Yargılama sonunda beraat eden avukatın her türlü maddî ve manevî tazminat hakları saklıdır.» cümlesi ilave edilerek ve 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

9. 54 sayılı Kararnamenin 7 nci maddesiyle eklenen Ek 1 inci Maddenin 1 inci fıkrasına 1 inci cümleden sonra «Baro levhasına yazılan avukatın baro aidatı ilgili ve bağlı olduğu kurum tarafından ödenir.» Aynı fıkranın sonuna da «Baroya kaydını yaptırmayan avukat, çalıştığı yer barosuna bilgi verir.» cümleleri eklenmek ve 54 sayılı Kararnamenin Ek 5 inci maddesi maddedeki «Ek 1 inci maddede» kelimeleri yerine «bu maddedeki» kelimeleri konulmak suretiyle maddeye son fıkra olarak eklenmiş ve 8 inci maddenin Ek 1 inci maddesi olarak kabul edilmiştir.

10. 54 sayılı Kararnamenin Ek 2 nci Maddesi Ek 2 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

11. 54 sayılı Kararnamenin Ek 3 üncü Maddesinin 2 nci fıkrasındaki «barolarca seçilen» kelimelerinden sonra «asıl ve yedek» kelimeleri, fıkranın sonuna «En çok ikiyüz üyesi olan barolar, ilçe seçim kurulu ile görüşerek görüşmelerin ve seçimlerin aynı gün yapılmasını kararlaştırabilirler.» cümlesi ilave edilmiştir.

Aynı maddenin 11 inci fıkrası 79 sayılı Kararname ile değiştirilmiş olup, bu fıkra 79 sayılı Kararnamedeki değişik şekli ile ancak, son cümlesi metinden çıkarılmak ve yerine «Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde, yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanır.» cümlesi konulmak, diğer fıkralar aynen benimsenmek suretiyle Ek 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

12. 54 sayılı Kararnamenin Ek 4 üncü maddesi 79 sayılı Kararname ile değiştirilmiş olduğundan bu madde 79 sayılı Kararnamedeki şeklinde bulunan «mahalli Cumhuriyet Savcıları ve» ibaresi çıkarılmak ve idarî ve malî denetim sadece Adalet müfettişlerine bırakılmak suretiyle düzenlenmiş ve Ek 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

13. 54 sayılı Kararnamenin Ek 5 inci maddesi Ek 1 inci maddeye son fıkra olarak ilave edilmiştir.

14. 54 sayılı Kararnamenin «Kaldırılan hükümler» başlıklı 8 inci maddesi, 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

15. 54 sayılı Kararnamenin Geçici Maddesi 79 sayılı Kararname ile değiştirilmiş olduğundan madde, 79 sayılı Kararnamedeki değişik şekliyle Geçici Madde olarak aynen benimsenmiştir.

16. Her iki Kararnamenin «yürürlük» ve «yürütme» başlıklı maddeleri birleştirilmek suretiyle 10 ve 11 inci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

17. Kararnamelerdeki bütün «asıl» kelimeleri «asıl» şeklinde düzeltilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Ali DİZDAROĞLU

Antalya

Üye

Çoşkun BAYRAM

Adana

Üye

Özgür BARUTÇU

Diyarbakır

(Ek 1 inci maddenin 1 inci fıkrasına muhalifim.)

Üye

Mehmet Sait EROL

Hakkâri

(İmzada bulunamadı.)

Üye

İhsan Nuri TOPKAYA

Ordu

Üye

Salih ALCAN

Tekirdağ

(İmzada bulunamadı.)

Sözcü

Mustafa Uğur ENER

Kütahya

Üye

İbrahim TAŞDEMİR

Ağrı

Üye

Sabahattin ERYURT

Erzurum

(Ek 3 üncü maddenin sondan bir evvelki fıkrası ceza getirmektedir. Karşıyım.)

Üye

Mehmet ONUR

Kahramanmaraş

(İmzada bulunamadı.)

Üye

Hasan ALTAY

Samsun

Üye

Mehmet BAĞÇEÇİ

Yozgat

(İmzada bulunamadı.)

Kâtip

İbrahim AYDOĞAN

İçel

Üye

Alpaslan PEHLİVANLI

Ankara

(İmzada bulunamadı.)

Üye

Akif KOCAMAN

Gümüşhane

Üye

İlhan DİNÇEL

Malatya

Üye

Nejdet Naci MİMAROĞLU

Siiirt

(Ek 3 üncü maddenin sondan bir evvelki fıkrası ceza getirmektedir. Karşıyım.)

Üye

Selahattin TAFLIOĞLU

Yozgat

(İmzada bulunamadı.)

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

1136 sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanunun Ceza hükmünü taşıyan maddesi Yetki Kanunu kapsamı dışında kalmakta olup Anayasamızın 91 inci maddesine aykırı bulunduğundan bu madde hakkındaki görüşlere karşıyım. Bu ne denle söz hakkımı da saklı tutmaktayım.

Sabahattin Eryurt

Erzurum Milletvekili

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

1136 sayılı Avukatlık Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bazı maddeler eklenmesi; Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları Hakkında 28 Aralık 1982 gün ve 2767 sayılı Yetki Kanununa dayanılarak Bakanlar Kurulunca 20.1.1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 76 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Barolar, bu Kanunda yazılı esaslar uyarınca avukatlık mesleğine mensup olanların; müşterek ihtiyaçlarını karşılamak meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, avukatlık mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve iş sahipleri ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kurulan tüzek kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Barolar, kuruluş amaçları ve Kanunda belirtilenler dışında hiçbir faaliyet gösteremezler; kendilerine kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili olmayan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyemezler; siyasetle uğraşamazlar; siyasî partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemezler; siyasî partilere maddî yardım yapamazlar; onlarla siyasî ilişki ve işbirliği içinde bulunamazlar; Milletvekili ve mahallî idarelerin seçimlerinde belli adayları destekleyemezler.»

MADDE 2. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Baronun kurulması, organların görevden uzaklaştırılması ve görevlerine son verilmesi

Madde 77. — Bölgesi içinde en az onbeş avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur.

Baro kurulmayan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirlenmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir.

Barolar, kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirirler.

Türkiye Barolar Birliği de keyfiyeti derhal Adalet Bakanlığına bildirir ve barolar bu bildirme ile tüzek kişilik kazanırlar.

Bu Kanunun 76 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yasaklamalara uymayan baro sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine Adalet Bakanlığının isteği uyarınca buldukları il Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine o yerdeki asliye hukuk mahkemesince karar verilir. Yargılama basit usule göre yapılır ve en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

Adalet Bakanlığının bu Kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları görevli baro organları aynen yerine getirmekle yükümlüdürler. Bakanlık kararını idarî yargı mercisinin yürütmenin durdurulmasına veya esasına ilişkin kararı veya kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen baro organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 Tarihli ve 54 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 1136 Sayılı Avukatlık Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkında 20.1.1983 Tarihli ve 54 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümleri ile 1136 Sayılı Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair 79 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 54 sayılı Kararnamenin 1 inci maddesi 1 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Baronun kurulması, organlarının görevden uzaklaştırılması ve görevlerine son verilmesi

Madde 77. — Bölgesi içinde en az onbeş avukat bulunan her il merkezinde bir baro kurulur.

Baro kurulmayan yerlerin en yakın baroya bağlanmasına veya bunların birleştirilerek bir baro kurulmasına ve merkezlerinin belirtilmesine Türkiye Barolar Birliği karar verir.

Barolar, kuruluşlarını Türkiye Barolar Birliğine bildirirler.

Türkiye Barolar Birliği de keyfiyeti derhal Adalet Bakanlığına bildirir ve barolar bu bildirme ile tüzelkişilik kazanırlar.

Bu Kanunun 76 ncı maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen yasaklamalara uymayan baro sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine Adalet Bakanlığının isteği uyarınca buldukları İl Cumhuriyet Savcılığının açacağı dava üzerine o yerdeki Asliye Hukuk Mahkemesince karar verilir. Yargılama basit usule göre yapılır ve en geç üç ay içinde sonuçlandırılır.

Görevlerine son verilen organların yerine en geç bir ay içerisinde yenileri seçilir. Yeni seçilenler eskilerin süresini tamamlarlar.

Adalet Bakanlığının bu Kanun uyarınca baro organlarının işlemleri hakkında onay mercii olarak verdiği kararları görevli baro organları aynen yerine getirmekle yükümlüdürler. Bakanlık kararını idarî yargı merciiinin yürütmenin durdurulmasına veya esasına ilişkin kararı veya kanunî bir sebep olmaksızın yerine getirmeyen veya eski kararda direnme niteliğinde yeni bir karar veren veya kanunun zorunlu kıldığı işlemleri Bakanlığın uyarısına rağmen yerine getirmeyen baro organları hakkında da yukarıdaki fıkralar hükümleri uygulanır.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin kanunda yazılı ceza sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tasarrufları hükümsüzdür.

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasada belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde valiler, seçilmiş baro organlarını geçici olarak görevden uzaklaştırabilirler.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Türk Devletinin varlık ve bağımsızlığının Ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun korunması ve Devletin Anayasa'da belirtilen temel niteliklerini tehdit edici faaliyetlerin önlenmesi bakımından gecikmesinde sakınca bulunan hallerde valiler, seçilmiş baro organlarını geçici olarak görevden uzaklaştırabilirler.

Görevden uzaklaştırma kararı, dayanakları ile birlikte üç gün içinde beşinci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme, görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını dosya üzerinde inceleyerek bu konudaki kesin kararını en geç on gün içinde verir. Görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna mahkemece karar verilmesi halinde altıncı fıkra hükümleri uygulanır.

Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri baro genel kurulu hakkında uygulanmaz.»

MADDE 3. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 87 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel kurulun kararları bir tutanakla tespit edilir. Tutanak, genel kurul başkanlık divanı tarafından imzalanır ve Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.»

MADDE 4. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 111 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yasaklar, mal edinme, protokoldaki yer, görevden uzaklaştırma ve göreve son verme

Madde 111. — Türkiye Barolar Birliği, kuruluş amaçları ve kanunda belirtilenler dışında herhangi bir faaliyet gösteremez; kendisine kanunla verilen görevlerin yerine getirilmesiyle ilgili olmayan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyemez; siyasetle uğraşamaz; siyasi partiler, sendikalar ve derneklerle ortak hareket edemez; siyasi partilere maddi yardım yapamaz, onlarla siyasi ilişki ve işbirliği içinde bulunamaz, milletvekili ve mahallî idarelerin seçimlerinde belli adayları destekleyemez.

Birlik, amacına uygun işlerde kullanılmak üzere taşınır ve taşınmaz mal edinebilir.

Birlik, protokol kurallarına göre resmî törenlere katılır.

77 nci maddenin 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu fıkraları hükümleri Birlik organları hakkında da uygulanır.»

MADDE 5. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 114 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Genel kurul, baroların avukatlıkta en az onbeş yıl kıdemli olan üyeleri arasından gizli oyla seçecekleri ikişer delege ile kurulur.»

MADDE 6. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İşten yasaklanmanın zorunlu olduğu haller

Madde 154. — Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya tutuklama müzekkeresi çıkarılan veya Devletin şahsiyetine karşı cürümlerden veya rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile hakkında son soruşturmanın açılması kararı verilen ve 42 nci madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili mercie ödememiş olan avukatların işten yasaklanmaları zorunludur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Görevden uzaklaştırma kararı, dayanakları ile birlikte üç gün içinde 5 inci fıkrada sözü edilen mahkemeye bildirilir. Mahkeme, görevden uzaklaştırma kararının yerinde olup olmadığını dosya üzerinde inceleyerek ve savunma almak kaydıyla kararını en geç 10 gün içinde verir. Görevden uzaklaştırmanın yerinde olduğuna mahkemece karar verilmesi halinde 6 ncı fıkra hükümleri uygulanır.

Göreve son verme ve görevden uzaklaştırma hükümleri Baro Genel Kurulu hakkında uygulanmaz.»

MADDE 3. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 86 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 86. — Baro levhasında yazılı her avukat gerek olağan gerekse olağanüstü genel kurul toplantılarına katılmak ve oy kullanmakla yükümlüdür. Haklı bir engele dayanmış olmadıkça bu toplantılara gelmeyen veya oy kullanmayanlara Baro Başkanı tarafından 1 500.— liradan 7 500.— liraya kadar para cezası verilir.

64 üncü maddenin üçüncü ve dördüncü fıkraları, bu maddeye göre verilen para cezaları hakkında da uygulanır.»

MADDE 4. — 54 sayılı Kararnamenin 3 üncü maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — 54 sayılı Kararnamenin 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — 54 sayılı Kararnamenin 5 inci maddesi 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 154 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«İşten yasaklanmanın zorunlu olduğu haller

Madde 154. — Haklarında meslekten çıkarma cezası verilen veya tutuklama müzekkeresi çıkarılan veya Devletin şahsiyetine karşı işlenmiş avukatlığa engel nitelikteki cürümlerden veya rüşvet, sahtecilik, hırsızlık, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma ve yalan yere tanıklık cürümlerinden biri ile hakkında kamu davası açılan ve 42 nci madde uyarınca geçici olarak görevlendirilmiş olup, yapılan işlerin ücretini iş sahibinden aldığı halde aynı maddenin son fıkrası gereğince kabule değer bir sebep olmaksızın ilgili mercie ödemiş olan avukatların işten yasaklanmasına baro disiplin kurulunca karar verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Yukarıdaki fıkrada belirtilen işten yasaklanma sebeplerinin meydana gelmesinden itibaren iki ay içinde disiplin kurulunca haklarında işten yasaklama kararı verilmeyen avukatlar, bakanlığın doğrudan vereceği kararla işten yasaklanırlar.»

MADDE 7. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Kamu kurumu ve kuruluşları ile kamu iktisadî teşebbüslerinde görevli avukatlar

EK MADDE 1. — Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadî teşebbüslerinde aslı ve sürekli olarak avukatlık görevinde çalışanların baro levhasına yazılmaları isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar hakkında, bu Kanunun avukatlık mesleğine kabul ve ruhsatname verilmesine ilişkin hükümleri aynen uygulanır. Bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken baro levhasına kayıtlı avukatların yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler.

Yukarıdaki fıkraya uyarınca baro levhasına yazılmak istemediklerini bildiren adayların, sadece avukatlık mesleğine kabullerine ve adlarına ruhsatname düzenlenmesine karar verilerek kanunda öngörülen diğer işlemler aynen yerine getirilir.

Birinci fıkrada sözü edilen görevlerden ayrılma halinde, avukatlık mesleğinin yapılabilmesi, baro levhasına yazılmakla mümkündür.»

«Yurt dışına çıkma izni

EK MADDE 2. — Türkiye Barolar Birliğini veya baroları temsil etmek üzere uluslararası toplantı ve kongrelere katılmak Adalet Bakanlığının iznine tabidir.»

«Seçimlerin yapılması

EK MADDE 3. — Barolar ile Türkiye Barolar Birliğinin bu kanuna göre gizli oyla yapılacak organ seçimlerine ilişkin işlemler, aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce, baro seçimleri için levhaya kayıtlı avukatları, Türkiye Barolar Birliği seçimleri için de genel kurula barolarca seçilen delegeleri belirleyen listede, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazıyla birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi edilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hakim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihlerin, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurularak görüşmelerin bir Cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi gün olan pazar gününün dokuz-onyedi saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur.

Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak avukatları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Adalet dairesi ve baro ilan yerlerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıdaki fıkrada belirtilen işten yasaklanma sebeplerinin meydana gelmesinden ve avukatın mahkemeye sevk edilmesinden itibaren altı ay içinde disiplin kurulunca haklarında işten yasaklama kararı verilmeyen avukatlar, bakanlığın doğrudan vereceği kararla işten yasaklanır. Yargılama sonucunda beraat eden avukatın her türlü maddî ve manevî tazminat hakları saklıdır.»

MADDE 8. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununa aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

«Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu İktisadî Teşebbüslerinde görevli Avukatlar

EK MADDE 1. — Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Kamu İktisadî Teşebbüslerinde aslı ve sürekli olarak avukatlık görevinde çalışanların baro levhasına yazılmaları isteklerine bağlıdır. Baro levhasına yazılan avukatın baro aidatı ilgili ve bağlı olduğu kurum tarafından ödenir. Ancak bunlar hakkında bu Kanunun avukatlık mesleğine kabul ve ruhsatname verilmesine ilişkin hükümleri aynen uygulanır. Bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken baro levhasına kayıtlı avukatların yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler. Baroya kaydını yaptırmayan avukat, çalıştığı yer barosuna bilgi verir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca baro levhasına yazılmak istemediklerini bildiren adayların, sadece avukatlık mesleğine kabullerine ve adlarına ruhsatname düzenlenmesine karar verilerek kanunda öngörülen diğer işlemler aynen yerine getirilir.

Birinci fıkrada sözü edilen görevlerden ayrılma halinde, avukatlık mesleğinin yapılabilmesi, baro levhasına yazılmakla mümkündür.

Bu Kanunun avukatlar hakkında öngördüğü disiplin işlem ve cezaları, bu maddede sözü edilen avukatlar hakkında da avukatın sürekli görev yaptığı yer barosunca uygulanır.»

Yurt dışına çıkma izni

EK MADDE 2. — 54 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 2 nci Maddesi 8 inci maddenin Ek 2 nci Maddesi olarak aynen kabul edilmiştir.

Seçimlerin yapılması

EK MADDE 3. — Barolar ile Türkiye Barolar Birliğinin bu Kanuna göre gizli oyla yapılacak organ seçimlerine ilişkin işlemler, aşağıdaki esaslara göre yargı gözetimi altında gerçekleştirilir.

Seçim yapılacak genel kurul toplantısından en az onbeş gün önce, baro seçimleri için levhaya kayıtlı avukatları, Türkiye Barolar Birliği seçimleri için de genel kurula barolarca seçilen asıl ve yedek delegeleri belirleyen liste, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususları belirten bir yazı ile birlikte üç nüsha olarak o yer ilçe seçim kurulu başkanı olan hâkime tevdi edilir. Bir yerde birden fazla ilçe seçim kurulu bulunduğu takdirde görevli hâkim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Toplantı tarihlerinin, gündemde yer alan diğer konular göz önünde bulundurulmuş olarak görüşmelerin bir Cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanmasını ve seçimlerin ertesi gün olan Pazar gününün dokuz - onyedii saatleri arasında yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. En çok ikiyüz üyesi olan barolar, ilçe seçim kurulu ile görüşerek görüşmelerin ve seçimlerin aynı gün yapılmasını kararlaştırabilirler.

Hâkim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak avukatları belirleyen liste ile yukarıdaki fıkrada belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar Adalet dairesi ve baro ilan yerlerinde asılmak sureti ile üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hâkim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar onaylanarak ilgili baro veya Türkiye Barolar Birliğine gönderilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Hâkim, kamu görevlileri veya aday olmayan avukatlar arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan barolarda her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır. Ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili baro ile Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esaslarına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan avukat oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin baro veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulu müdürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kâğıtlara yazılmak suretiyle kullanılır. Bunların dışındaki kâğıtlara yazılan oylar geçersiz sayılır.

Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği pazar gününü tespit ederek ilgili baroya veya Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun» da belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, Türkiye Barolar Birliği ve ilgili baroların bütçelerinden karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkan ve üyelerine karşı işlenen suçlar, Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre bu kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.»

«Denetim

EK MADDE 4. — Adalet Bakanlığı, barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini Kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve malî işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre yeniden denetlemeye yetkilidir.»

«Disiplin işlemleri

EK MADDE 5. — Bu Kanunun avukatlar hakkında öngördüğü disiplin işlem ve cezaları, Ek birinci maddede sözü edilen avukatlar hakkında da avukatın sürekli görev yaptığı yer barosunca uygulanır.»

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Hâkim, kamu görevlileri veya aday olmayan avukatlar arasından bir başkan ile iki üyeden oluşan bir seçim sandık kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üyede belirlir. Seçim sandık kurulu başkanının yokluğunda kurula yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim sandık kurulu, seçimlerin kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup, bu görevleri seçim ve tasnif işleri bitinceye kadar aralıksız olarak devam eder.

Dörtüyz kişiden fazla üyesi bulunan barolarda her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz. Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler ilçe seçim kurulundan sağlanır. Ve sandıkların konacağı yerler hâkim tarafından belirlenir.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Birden fazla sandık bulunması halinde tutanaklar, hâkim tarafından birleştirilir. Tutanakların birer örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süreyle saklanmak üzere ilçe seçim kurulu başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar, hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır. İtiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra hâkim yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili baro ile Türkiye Barolar Birliğine bildirir.

Oy verme işlemi, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Listede adı yazılı bulunmayan avukat oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin baro veya resmî kuruluşça verilen belge ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra kullanılır. Oylar, üzerinde ilçe seçim kurulunun mühürü bulunan ve oy verme sırasında sandık kurulu başkanı tarafından her seçim için ayrı ayrı verilecek kâğıtlara yazılmak ve mühürü zarflara konulmak sureti ile kullanılır. Asıl üyenin mazereti olduğu takdirde yedek üye Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna katılır ve oy kullanır.

Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, süresi bir aydan az ve iki aydan fazla olmamak üzere seçimin yenileneceği Pazar gününü tespit ederek ilgili baroya veya Türkiye Barolar Birliğine bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır ve seçim işlemleri bu madde ile kanunun öngördüğü diğer hükümlere uygun olarak yürütülür.

İlçe seçim kurulu başkanı hâkime ve seçim sandık kurulu başkanı ile üyelerine, «Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun»da belirtilen esaslara göre ücret ödenir. Bu ücret ve diğer seçim giderleri, Türkiye Barolar Birliği ve ilgili baroların bütçelerinden karşılanır.

Seçimler sırasında sandık kurulu başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Seçimlerin düzen içerisinde ve sağlıklı biçimde yürütülmesi amacıyla hâkimin ve sandık kurulunun aldığı tedbirlere uymayanlara, eylemin ağırlığına göre bu Kanunda yazılı disiplin cezaları verilir.»

Denetim

EK MADDE 4. — Adalet Bakanlığı, Barolar ve Türkiye Barolar Birliği organlarının görevlerini kanun hükümlerine uygun olarak yapıp yapmadıklarını ve malî işlemlerini yönetmelikte belirlenecek esaslara göre denetlemeye yetkilidir. Bu idarî ve malî denetim, adalet müfettişlerince yapılır.»

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

«Kaldırılan hükümler

MADDE 8. — 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12 nci maddesinin son fıkrası ile 90 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.»

GEÇİCİ MADDE — Seçim dönemlerinin sona ermiş olup olmadığına bakılmaksızın, Türkiye Barolar Birliği ve baroların seçimle gelen tüm organları ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunu oluşturacak delegelerin seçimi 31 Ekim 1983 tarihine kadar yapılıdır.

Yukarıdaki fıkra uyarınca oluşacak baro organları ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna seçilecek delegelerin görev süreleri, anılan seçimlerin 1983 yılı Aralık ayında yapılmış gibi itibar edilmek suretiyle Kanuna göre hesaplanır.

Bu madde uyarınca yapılacak seçimlerin milletvekili seçim dönemine rastlaması halinde 26.4.1961 tarih ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun, kongre ve toplantılara ilişkin yasaklayıcı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 9. — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10. — Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

KENAN EVREN
Cumhurbaşkanı

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bakanı - Başbakan Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özday

Devlet Bakanı
S. R. Pasin

Adalet Bakanı
C. Menteş

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı V.
Ü. H. Bayülken

Maliye Bakanı
A. B. Kafaoğlu

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V.
K. Cantürk

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Prof. Dr. A. Samsunlu

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kaldırılan hükümler

MADDE 9. — 54 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 8 inci maddesi 9 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE — Seçim dönemleri ve görev sürelerinin sona ermiş olup olmadığına bakılmaksızın, baroların organları ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulunu oluşturacak delegelerin ve Türkiye Barolar Birliğinin organlarının seçimleri 1 Aralık 1983 tarihinden itibaren üç ay içerisinde tamamlanır.

Birinci fıkraya göre yapılan seçimler, baro organları ile Türkiye Barolar Birliği Genel Kuruluna seçilen delegeler hakkında 1983 yılının, kanunda öngörülen ayında; Türkiye Barolar Birliğinin organları hakkında ise, 1984 yılı Mayıs ayında yapılmış sayılır ve kanunî süreleri buna göre hesaplanır,

Yürürlük

MADDE 10. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kuurlu yürütür.

